

TÍÐARGREIN

Tórbjørn
JacobsenJóannes
EidesgaardHans Pauli
StrømHergeir
NielsenJógván
SundsteinEdmund
Joensen

Tórbjørn Jacobsen

Fyrrverandi løgtings- og
landsstýrismaður fyri Tjóðveldi

Leolandið, – finst nakað annaðhvørt?

Gamla árið er farið, og tað sæst ikki í halaferðina á tí aftur, fyrr enn søgufrøðingar, kanska um hálvthundrað ár ella meiri, finna okkurt klípi úr tí, sum kann brúkast til tess at skilja, hví samfelagið nú legði leiðina júst hendan ella hin vegin

Tí um vit tala, men ov lítið gera. Soleiðis plagar at vera tikið til, tá ið menn hava prátað alt upp í heita luft, og onki kemur á skaftið, men tað finnast kortini røður, sum onkursvegna broyttu heimin. Mark Hawkins-Dady hevur savnað 48 av teimum í savninum “Speeches that changed the world.” Savnið byrjar við fjalla-prædikuni hjá Jesusi og endar við røðuni hjá Barack Obama, tá ið hann sum fyrsti liti maðurin nakrantíð varð valdur at standa á odda fyri amerikansku samveldisstatunum – USA.

Onkur røða hjá Mikhail Gorbachjov varð eisini hildin at vera nóg munadygg til tað at vera umboðað í hesum tvey túsund ára skeiði. Árið 1985 er eitt markamót í europeiskari og asiatiskei søgu, -tá fór nývaldi sovjetiski aðalritarin í kommunistaflokkinum í holt við at broyta búskapin í samveld-

inum umvegis nýggja umbótanar-hugtakið Perestrojka. Ótaldar røður vóru fluttar fram um hetta, úr Kaliningrad eystur í Vladivostok, og í tvieggjaðu strategi íni skuldi Glasnost – opinleiki – brúkast til at forða íhaldinum í Kreml – betongkommunistunum – í at taka hvørkratak um nýggju leiðina. Onki hjálpti, systemið var somikið fordervað, at tað toldi ikki opinleika, hevði ikki tæri til at verða lagt á blik á alljósum degi. Í veruleikanum flutti aðalritarin seg ongantið burtur frá leninistisku búskaparskipanini, hesum við tíðini lögna statiska bastardinum av eini statskapitalismu, hann ætlaði bara at pjøssa uppá hana, og endin varð, at eitt heimsveldi fall saman sum eitt korthús í okkara tíð, og Sovjetiski staturin var foyktur burtur av klótuni í 1991. DDR leið somu skepnu av somu orsök.

Tvæ røður vóru serliga eyðsýndar í 2012. Um tær eiga megina at koma í eina dagfórda útgávu hjá Hawkins-Dady veit eg ikki, men í hvussu er bera tær boð um, at tann tjóðskaparligi sparkarin hevur rent seg fastan í eini danskari politiskari kavafonni og fær ikki bakkað aftur við egnari megi. Fólkatingsmaðurin hjá Javnaðinum, Sjúrdur Skaale, gjørdi fyri fáum døgum síðani greitt frá evsta røðarapalli dana, at: **“Jeg mener ikke at fælleskabet hverken kan eller skal opløses. Men hvis de økonomiske forudsætninger ændres – hvis olie-elefanten fx bliver fundet – så kommer der pres på. Så bliver det nødvendigt at redefinere rigsfællesskabet som et fællesskab uden økonomisk afhængighed og hvor parterne er mere ligestillede, end tilfældet er i dag.”** Hetta má so vera fráboðanin um ta ultimativu konverteringina frá at vera rabiatur loysingarmaður til at blíva stökkíhaldin samríkismaður. Sjálvt búskaparligt sjálvbjargni skal heldur ikki vera orsök til annað enn tað, at vit gerast ein eitt lítið sindur meira javnsettur partur av donsku ríkiseindini. Ein undrast

ikki yvir, at røðan bar heitið: “Flaggið fylgir fleskinum.” Muður mælir tað, sum hjartað er fult av. Sic transit gloria mundi ! Soleiðis foykist heimsins herligheit !

Hin eyðsýnda røðan varð flutt fram gamlaárskvøld. Í kjalarvatninum á samríkissveininum úr Javnaðarflokkinum kemur tað ikki óvart á nakran, at Føroya lögmaður tekur dýran til um stöðu Føroya: **“Vit hava fingið javnað ríkisveitingina, sum framhaldandi er ein av grundarsteinunum undir okkara velferð.”**

Sjúrdur Skaale atkvøddi fyri at vaksa um ríkisveitingina, hvørs vøkstur Kaj Leo er faddur at saman við Jørgeni Niclasen. Tjóðskaparliga corpus okkara, sum vaks nakað í fullveldisárunum, tá ið blokkurin varð skorin og frystur, bløðir nú inn aftur í ræði hjálandaveldisins. Umvegis okkara eigna máttloysi rúmka danir nú um kolonialiseringina av nýggjum, og júst á hesum mótinum liggur øll miseran. Orsøkin til, at vit ikki eru til í heiminum. Vit hanga í leysum lofti stjórnarrettarliga og verða pumpaðir upp við donskum

skattakrónum, fyri at danir kunnu varðveita byltingarletina í Føroyum, sum aftur ger, at vit ikki tíma at innrætta samfelagið til ein nationalstat og eitt velferðarsamfelag á norðurlandskum stöði, hóast potentialið er til tað og ríkiliga tað.

Løgmaður tóktist annars so tilforlátligur hetta kvøldið, hóast man onkra lötuna var bangin um hann, tí tað fyrirkom hyggjaraanum, at akkumulatorurin var tómur. Hann frysti. Mest átøkur hinum balsameraða og útstappaða Lenin. Helst var tað tí, at hann ikki fekk hóskaði sveiggj ímillum promptara, iljar, knø, armar, akslar, bringu og heila. Av ótta fyri at koma illa fyri, av at fløkja allar hesar funktionsknøttarnar upp í ein ellibita, gjørdi hann tað rættara valið, at skríva blussið niður á null. Tað hevði so aftur við sær, at man bara sat og bíðaði eftir, at onkur kom við eini reyðari streymklóg, og legði hana um vinstra skøvning, fyri at geva okkara kæra lögmanni eitt streymkíck úr eini aðrari ravløðu. Svørtum høggraravmagni er nógmið av frammanundan. Hinvegin er hetta helst leikur, ið krevur venjing, serliga um man ongantið áður hevur sæð tekstin, sum rullar fram á promptaranum, ið annars hevur til endamáls, at røðarin skal síggja so cool út sum gjørligt, starandi út í heimin við ovmetnaðarfullum yvirbrái, sum um, at hann dugir røðuna uttanat.

Eitt annað árið segði onkur um nýggjársrøðuna hjá sama manni, at helmingurin ikki var í samsvari við veruleikin ímeðan hin helmingurin ikki var í samsvari við sannleikan. Hvør ið hevur verið pennaførari í ár, er ilt at gita um, men tað er kortini altíð við eini ávísari væntan, at man situr og bíðar eftir einum oddvita gamlaárskvøld, hóast hann bara er kolonibestýrari, sum í okkara føri. Umframt at ynskja okkum eitt gott nýggjár og at Guð mátti signa Føroyar, hvør var so boðskapurin?

